

Líšeňské noviny

ROČNÍK XVIII
Číslo 11

V Líšni

LISTOPAD
2008

ZDARMA

Vážení spoluobčané, dámy a pánové!

V srdci každého z nás je nesmazatelně zapsáno místo, ve kterém žijeme, které považujeme za svůj domov. Takovým místem je pro nás naše městská část Líšeň, která má svoji velmi bohatou historii. Blížíme se k datu, kdy budeme vzpomínat na jednu významnou událost v historii Líšně a to povýšení Líšně na městečko, k němuž došlo před 450 lety. Odborně je tato událost zachycena na jiném místě, v článku pana Dr. Krafla. Já bych se nyní chtěl zmínit jen o připravovaných akcích k tomuto výročí.

V pátek 28. listopadu se zaměříme na záky našich základních škol, abychom alespoň některým umožnili blíže se seznámit s historií Líšně prostřednictvím odborné přednášky paní Dr. Flodrové a přidáme k tomu také trochu zábavy a uměleckého prožitku v podání pěveckého souboru Campanella.

Hlavní část oslav 450. výročí povýšení Líšně na městečko proběhne v sobotu 29. listopadu, kdy na Dělnickém domě odhalíme pamětní desku JUDr. Martina Kříže a proběhne zde slavnostní odpoledne, jehož stěžejní částí bude slavnostní koncert orchestru Johanna Strausse.

Na večerní hodiny bude připraven Společenský večer, jehož hlavní náplní bude tanec.

Nedělní dopoledne 30. listopadu bude věnováno dětem, pro něž je připravováno divadelní představení pohádky Princ Bajaja. Na odpoledne připravujeme vystoupení líšeňských souborů. Základní umělecké školy Antonína Doležala a Hudební školy Yamaha.

Závěrem bych rád pozval líšeňské občany na připravované akce k našemu výročí.

Mgr. Jiří Janišťin
starosta MČ Brno-Líšeň

Ves Leštno za městečko vysazovati ráčíme

Přednáškový cyklus k 450. výročí povýšení Líšně na městečko

Jste líšeňští patrioti, máte rádi dějiny či cítíte tradice místa svého bydliště? Pak si přijďte vyslechnout přednášky, které pro Vás připravují odborníci z několika vědních disciplín.

Těžiště přednáškového cyklu pořádaného u příležitosti 450. výročí povýšení Líšně na městyj je v historii. Zastoupeny jsou pomocné vědy historické, konkrétně sfragistika (nauka o pečeti) a heraldika s výkladem o líšeňské pečetě a znaku, což je téma úzce související s naším výročím (privilegiem z roku 1558 je Líšni udělen znak). Historik umění představí umělecké památky Líšně, zavítáme rovněž do dějin geologického výzkumu, dozvíme se, jak byla Líšeň zobrazována na historických mapách od 16. století až po současnost (historická kartografie). Líšeň byla významnou lokalitou archeologických výzkumů, nemůže chybět archeologický výklad. Od lingvistiky se necháme poučit o pomístních jménech v Líšni (toponomastika). Na své si přijdou ekologicky ladění jedinci, a to v přednášce z oboru krajinné ekologie. V rámci cyklu vystoupí badatelé z ústavů Akademie věd České republiky (2), z Masarykovy univerzity v Brně (3), z muzeí (2) a ze samostatných výzkumných institucí (1).

A odkud se vzal hlavní titul „Ves Leštno za městečko vysazovati ráčíme“? Je to citace ze samotného privilegia Ferdinanda I. z roku 1558. Sérii přednášek dne 26. 11. 2008 slavnostně zahájí starosta Městské části Brno-Líšeň pan Mgr. Jiří Janišťin. Přednáškový cyklus koncipoval PhDr. Pavel Krafl, Dr., tentýž uvede přednášející hosty. Přednášky se budou konat pod záštitou **Kulturního centra Líšeň**, příspěvkové organizace Zastupitelstva městské části Brno-Líšeň, které laskavě poskytlo prostor a zázemí v bývalém Dělnickém domě („Dělník“, Klajdovská ulice). Probíhat budou vždy od 19.00 hodin (více informací na str. 2). Všichni jsou srdečně zváni!

PK

1558 - 2008

Statutární město Brno
Městská část Brno-Líšeň

VÁS V SOBOTU 29. 11. SRDEČNĚ ZVE NA

OSLAVY 450. VÝROČÍ POVÝŠENÍ LÍŠNĚ NA MĚSTEČKO

SOBOTA 29.11.08 DĚLNÁK, KLAJDOVSKÁ 28

14.30 Odhalení pamětní desky vlastivědného archeologa a badatele Moravského krasu Dr. Martina Kříže na Dělnáku v Líšni, Klajdovská 28

15.00 Slavnostní koncert, účinkuje Johann Strauss Orchestr se sólistkou Luisou Albrechtovou - soprán, sólistou Jiřím Preisingerem - housle, moderuje Ladislav Lakomý - VSTUPNÉ 150,- Kč

19.30 Společenský večer, účinkuje KTS Victoria, SW Band, F.Bártl, Teen Team - VSTUPNÉ 100,- Kč

02.00 Ukončení

NEDELE 30.11.08 DĚLNÁK, KLAJDOVSKÁ 28 - VSTUP ZDARMA

10.00 Pohádka pro děti Divadlo Koráb - Princ Bajaja

15.00 Slavnostní odpoledne, vystoupení líšeňských souborů a ZUŠ

NEDELE 30.11.08 DOPROVODNÝ PROGRAM: 10.00 - 15.00 hod. - VSTUP ZDARMA

Technické muzeum v Brně - Den otevřených dveří

Areál MHD v Brně - Líšni, Holzova 4 - prohlídka každou hodinu

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK OD 15.11. NA DĚLNÁKU, KLAJDOVSKÁ 28, TEL.: 544 210 136

HLAVNÍ PARTNER OSLAV
ZKL

PARTNER OSLAV
JARYS|STAV

Zasedání Zastupitelstva MČ Brno-Líšeň se bude konat 20. 11. 2008 v 17.00 hod. v sále líšeňské radnice.

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO, MĚSTSKÁ ČÁST BRNO-LÍŠEŇ

a
Kulturní centrum Líšeň,
příspěvková organizace

Vás srdečně zvou
na přednáškový cyklus
k 450. výročí povýšení Líšně
na městečko

26. 11.

Dr. Milena Flodrová

Jak se měnily názvy líšeňských ulic

3. 12.

PhDr. Karel Maráz, Ph.D.

Pečeť a znak Líšně

10. 12.

PhDr. Ludvík Belcredi

Archeologie Líšně

7. 1.

Mgr. Peter Mackovčín, Ph.D.

Změny v krajinném pokryvu
Drahanské vrchoviny
a Dyjsko-svrateckého úvalu

14. 1.

Mgr. Michaela Čornejová, Ph.D.

Líšeňská pomístní jména

21. 1.

PhDr. Jindra Pavelková

Páni z Kunštátu a Líšně

28. 1.

prof. RNDr. Rudolf Musil, DrSc.

Významní krasoiví líšeňští badatelé
19. století

2. 2.

Mgr. Tomáš Valeš

Líšeňské památky v průběhu staletí

11. 2.

Mgr. Aleš Vyskočil, Ph.D.

Líšeň na mapách aneb od městečka
k městské části

Přednáškový cyklus slavnostně zahájí
dne 26. 11. 2008

starosta Městské části Brno-Líšeň

pan Mgr. Jiří Janištin.

Přednášející hosty uvede

PhDr. Pavel Krafl, Dr.

*Přednášky se konají v Dělnáku,
ul. Klajdovská 28 vždy od 19.00 hodin.
Spojení městskou dopravou: autobusy
č. 45, 56, 78 ze Staré Osady a tramvaj č. 8
od hlavního nádraží, stanice Jírova.*

Zprávy z Radnice

16. zasedání Zastupitelstva MČ Brno-Líšeň ze dne 11. 9. 2008

- **schvaluje** Dodatek č. 2 k Pravidlům pro poskytování dotací z rozpočtu MČ Brno-Líšeň včetně příloh (žádosti), s účinností od 15. 9. 2008.
- **souhlasí** s vydáním obecně závazné vyhlášky omezující konzumaci alkoholu na veřejném prostranství statutárním městem Brnem.
- **schvaluje** návrh novelizace Nařízení Statutárního města Brna, kterým se vydává Tržní řád, a to části XIV. MČ Brno-Líšeň.
- **schvaluje** rozpočtový výhled MČ Brno-Líšeň na období 2010–2019 dle přílohy.
- **nesouhlasí** s vymezením lokalit k regulaci provozu výherních hracích přístrojů.
- **souhlasí** s Návrhem Zadání změn Územního plánu města Brna 2007 - II - 25. soubor a změn B 50/06 - I, B13/06 - II bez připomínek.

46. schůze Rady městské části Brno-Líšeň ze dne 17. 9. 2008

- **schvaluje** smlouvu o dílo se zhotovitelem akce „Zateplení budovy mateřské školy Hochmanova 25“ firmou RUBEST s.r.o., Šámalova 59, 615 00 Brno.
- **pověřuje** p. starostu jejím podpisem.
- **ukládá** komisi kultury a školství zajistit ve spolupráci s organizačním odborem ÚMČ Brno-Líšeň a KCL p.o. výtvarnou soutěž pro žáky líšeňských škol na téma: „Namaluj svoji obec“, vyhlášení výsledků dne 28. 11. 2008 v Dělnáku.
- **revokuje** usnesení č. 16/41 ze dne 25. 6. 2008.
- **schvaluje** smlouvu o nájmu nebytových prostor v objektu Ondráčkova 20 za účelem provozování lékárny se společností Pharma Brno s.r.o.
- **pověřuje** p. starostu jejím podpisem.
- **bere na vědomí** investiční záměr společnosti AMISTA a.s. výstavby polyfunkčního komplexu – Houbalova, Brno-Líšeň p. č. 6162/2 k. ú. Líšeň.
- **pověřuje** p. starostu uplatněním připomínek a námitek k investičnímu záměru společnosti AMISTA a.s. výstavby – polyfunkčního komplexu Houbalova, Brno-Líšeň p. č. 6162/2 v k. ú. Líšeň v zákonem stanovené lhůtě dané územním řízením o umístění stavby.
- **schvaluje** externí vedení účetnictví KCL.

47. schůze Rady městské části Brno-Líšeň ze dne 1. 10. 2008

- **schvaluje** zadání podlimitní veřejné zakázky na stavební práce „Komplexní rekonstrukce výtahů a jejich servis“.
- **schvaluje** formulář „Oznámení o zakázce“, který tvoří přílohu č. 1 tohoto zápisu.
- **schvaluje** zadávací dokumentaci, která tvoří přílohu č. 2 tohoto zápisu.
- **jmenuje** hodnotící komisi, která současně plní úkoly komise pro otevírání obálek ve složení: Ing. arch. Dubská, Ing. Míč, p. Košulič, Ing. Svobodová, Ing. Moravec, CSc.; náhradníci: Ing. Pádrtová, Mgr. Sklenák, Mgr. Janištin, p. Mílek, p. Lutonský; termín pro podání nabídek: 30. 10. 2008 do 10.00 hod.; termín pro otevírání obálek a hodnocení nabídek: 30. 10. 2008 (čtvrtek) od 13.00 hod.
- **pověřuje** vedoucí organizačního odboru ÚMČ Brno-Líšeň jednáním za st. m. Brno,

MČ Brno-Líšeň u této podlimitní zakázky, podpisem formuláře „Oznámení o zakázce“.

- **ukládá** vedoucí organizačního odboru ÚMČ Brno-Líšeň zajistit uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení (otevřeného řízení) prostřednictvím formuláře „Oznámení o zakázce“ v Informačním systému o veřejných zakázkách. Termín: bezodkladně. Zajistit další náležitosti stanovené zákonem a prováděcí vyhláškou č. 330/2006 Sb., o uveřejňování. Termín: bezodkladně.
- **schvaluje** 6. vydání Organizačního řádu Úřadu městské části Brno-Líšeň s účinností od 1. 10. 2008.
- **vybírá** pro veřejnou zakázku malého rozsahu „Náhradní výsadba po rekonstrukci koryta Líšeňského potoka“, nejvhodnější nabídku fy Sadovnictví Líšeň – Ing. Stanislava Kozlová, Kučerova 10, 628 00 Brno, IČ: 62079051.
- **schvaluje** předložený návrh smlouvy o dílo s firmou Sadovnictví Líšeň – Ing. Stanislava Kozlová, Kučerova 10, 628 00 Brno, IČ: 62079051.
- **pověřuje** p. starostu jejím podpisem.
- **nesouhlasí** s uzavřením nové smlouvy o pronájmu prostor restaurace Jasmín se společností Vorkas s.r.o. ani s prodloužením smlouvy uzavřené se společností MINIMI spol. s r. o.
- **ukládá** ÚMČ na počátku roku 2009 zveřejnit nabídku pronájmu těchto prostor a obdržené žádosti o pronájem předložit RMČ k posouzení.
- **souhlasí** s investičním záměrem pana Chalivopulose, vybudování penzionu s celkovou kapacitou 4 lůžka, vč. výčepu a drobného občerstvení při ulici Letecká na p. č. 3273/4, 3274/2 v k. ú. Líšeň (lokality Holzova) v plochách návrhových čistého bydlení, kde toto využití je dle ÚpmB podmíněně přípustné, za podmínky, že parkování bude zajištěno na vlastním pozemku v počtu park. stání dle platných ČSN, protože v dané lokalitě je absence služeb obyvatelstvu.

Spolky a sdružení

NADACE PRO RADOST
ve spolupráci se SaSM
Vás zve na koncert skupiny
SPIRITUÁL KVINTET
v sobotu 29. listopadu 2008
v 19 hod. v tělocvičně Salesiánského
střediska mládeže na Kotlanově 13
v Brně-Lišni.

Koncert je poděkováním všem
dárcům a příznivcům díla pro dobro
dětí a mládeže. Vstup volný.

Skautky a skauti budou nabízet
k prodeji své výrobky, výtěžek věnují
na dostavbu střediska.

Koncert se uskutečňuje za finanční
podpory statutárního města Brna.

Děkujeme.

www.nadaceporadost.org
www.salesko.cz

TyfloBrno 2008

V sobotu 4. října mohli naši spoluobčané bydlící v blízkosti základní školy Novolíšeňská potkávat ve zvýšené míře nevidomé osoby. Tyto osoby, označené startovními čísly, s diktafonem v jedné a bílou holí ve druhé ruce se pokoušely projít asi 2,7 km dlouhou okružní trasu a přitom se nejen neztratit, ale, a to především, při chůzi důsledně dodržovat všechny naučené prvky bezpečné chůze.

Tento den totiž probíhal v ulicích na rozhraní staré a nové Líšně již osmý ročník soutěže nevidomých osob v prostorové orientaci a samostatném pohybu TYFLOBRNO 2008. Start i cíl soutěže byl ve škole Novolíšeňská a trasa vedla ulicemi Klicperova, Heydukova, Holzova, Belcrediho, Hřbitovní, Trnkova a Mifkova zpět ke škole. Část cesty absolvovali soutěžící také jízdu na tandemu (dvoukolo pro vidomého a nevidomého jezdce) a tramvaj a na třech stanovištích plnili různé úkoly.

Pořadatelem této soutěže byla obecně prospěšná společnost TyfloCentrum Brno. Soutěž se koná od roku 2001 každý rok v jiné městské části Brna. Letošní, již osmý ročník připadl právě na naši městskou část. Soutěže se zúčastnilo celkem 20 závodníků všech věkových kategorií z celé ČR. Záštitu nad soutěží převzala Městská část Brno-Líšeň v zastoupení jeho místostarosty, pana Václava Košuliče. Ten s námi strávil v příjemné atmosféře téměř celý den. Podle vytištěného itineráře si také prošel celou trasu, ale absolvovat ji s klapkami na očích, jen s pomocí bílé hole, si přece jen netroufl. Tuto cestu spíš využil k získání informací o tom, do jaké míry je v naší městské části řešen problém bezbariérovosti pro samostatný pohyb nevidomých a těžce zrakově postižených osob a co by bylo v tomto směru ještě potřeba vylepšit. Průvodcem mu byl Josef Konečný, odborný konzultant pro odstraňování architektonických bariér brněnského TyfloCentra a sám těžce zrakově postižený. Pan Košulič si cestou alespoň vyzkoušel některé doprovodné disciplíny, jako je chůze po různé se klikaticím laně položeném na zemi, hledal pět skleněných kuliček v pytlí plném kuliček polystyrénových, nebo se po-

koušel odhadnout 20 či 85 cm na 1 metr dlouhé šňůrce. To vše samozřejmě poslepu. Při vyhodnocení soutěže pak, spolu s prvním náměstkem primátora města Brna, MUDr. Danielem Rychnovským předali soutěžícím spoustu hodnotných cen. Pan náměstek se na soutěž přišel podívat až v odpoledních hodinách a ještě našel čas i odvahu nasadit klapky na oči a bílou hůl do ruky vzít a chůzi poslepu s bílou holí si vyzkoušet. Poznával, co vše je holí hmatné, na jaké překážky hůl upozorní a na co jen hůl nestačí a proč musí nevidomý člověk absolvovat speciální výcvik prostorové orientace a samostatného pohybu bez kontroly zrakem, aby se mohl alespoň na předem známých trasách sám pohybovat. Průvodkyní na kousku trasy byla panu náměstkovi RNDr. Hana Bubeníčková, ředitelka pořádající společnosti.

A tak bych rád jménem pořadatelů i soutěžících, poděkoval hostiteli, městské části Brno-Líšeň, za podporu a vlídné přijetí, vedení školy a jídelny Novolíšeňská za poskytnutí útočiště, Městské policii za zajištění bezpečného přecházení na frekventovaných ulicích, sponzorům za hodnotné dárky pro účastníky a vůbec všem, kdož se nějakým způsobem, ať už přímo nebo nepřímo, podíleli na hladkém průběhu celé akce.

J.K.

Rodinné centrum Pastelka

nám. Karla IV. 4, Brno-Líšeň, www.pastelka.net,
Katka Sedláková – tel.: 607 812 718,
e-mail: klub.pastelka@email.cz.

Podzim je sice studený, ale teplé pastel(k)ové barvy jsou všude kolem nás. Zdravíme všechny naše příznivce.

Kromě pravidelných dopoledních a odpoledních programů, které najdete na našem webu či na vývěskách Pastelky jsme spolu v říjnu zažili:

10. 10. Proběhla na svahu pod ulicí Houbalovou **Drakiáda**. Zúčastnění draci byli jak originály z domácí výroby, tak kupovaní. Počasí nám moc nepřálo, větru jsme bohužel neporučili. Tak nám nezbyvalo než zapojit lidský pohon a běhat z kopce a do kopce. Běhali malí i velcí a draci nám nakonec přece jen na chvíli z výšky zamávali ocasy. Rodiče byli uhoneňi, děti nadšené. Společně jsme si pak ještě pohráli s barevným padákem.

V listopadu vás zveme na tyto akce:

11. 11. Lampionový průvod s překvapením: Přijede Martin na bílém koni? Podkůvky na Habří možná už zvoní... Sraz v 16 hod. před Pastelkou, lampiony a lucerničky s sebou, vstup 20,- Kč za dítě.

28. 11. Kreativní večer v Pastelce – Adventní věnce. Od 16 hod., korpusy na věnce, svíčky a případně i dekorační materiály s sebou, vstup 70,- Kč.

Přijímáme přihlášky na Mikuláše, který bude v pátek 5. 12. Pište na email: klub.pastelka@email.cz, volejte či poslejte SMS Janě na tel.: 605 452 110, vstup 100,- Kč zahrnuje program a balíček.

Dne 17. 11. bude Pastelka zavřena.

Kroužky:

Angličtina pro děti 3–6 let v Po 16.00–16.45 (1× týdně, poslední volná místa).

Angličtina pro děti 3–6 let ve St 16.00–16.45 (1× týdně, poslední volná místa).

Cvičilek i pro předškolní děti bez rodičů v **Po** 13.30–14.30 (posledních 6 volných míst).

Bleška v Po 17.00–17.45 cvičení dětí s rodiči (poslední 2 volná místa).

Pasteláček v Po či St pidiškolka pro děti od 2,5 let (poslední volná místa).

Podrobnější popis programů bude taky na webu www.pastelka.net. Pro víc informací volejte mobil: **607 812 718** nebo mailujte na: klub.pastelka@email.cz.

Těšíme se na viděnou v Pastelce.

Informace pro líšeňské seniory

Výbor MO oznamuje, že od 8. září 2008 začíná pracovat

SOCIÁLNÍ PORADNA PRO DŮCHODCE

(zdarma), a to každé pondělí od 10.00 hodin do 15.00 hodin v místě MO Svazu důchodců – Běhounská 17, Brno.

Obsahem činnosti je především poradenství zabývající se problémovými vztahy mezi rodiči a dospělými dětmi, sourozeneckými vztahy, vyhledáváním odborné lékařské péče, informacemi o pečovatelské činnosti naší MO, ale také psychologickým poradenstvím.

SENIOR LINKY – ODBOR ZDRAVÍ MAGISTRÁTU MĚSTA BRNA

800 157 157
800 200 007

Tyto linky jsou bezplatné. Krizová intervence v akutních případech (strach, úzkost). Anonymita. Možnost „jen“ si popovídat o tom, co tíží.

TELEFONNÍ LINKA POMOCI AGENTURA PERSEFONA

737 824 345 (každý dne 8.30–22.00)
545 245 996 (po–pá 9.00–17.00)

E-mailové poradenství:
domacinasili@persefona.cz

Služby obětem:

- domácího násilí,
- sexuálního zneužívání,
- znásilnění.

*Výbor Klubu důchodců
Brno-Líšeň – Tuscherová*

Školství

Druháci na ZŠ Novolíšeňská

„Umím, už jsem druhák“

Co všechno se naučili v první třídě a co nezapomněli přes prázdniny, se mohli přesvědčit všichni druháci na Základní škole Novolíšeňská 10. Opakování pro ně připravily jejich paní učitelky formou projektového vyučování s názvem „Umím, už jsem druhák“. Žáci byli rozděleni do skupin a zopakovali si matematiku, český jazyk a prvouku. Všechny úkolů se žáci zhostili na výbornou. I ti, kteří trochu pokulhávají za ostatními, měli možnost zapojit se s ostatními ve skupinách. Za svůj výkon všichni obdrželi malou odměnu. Práce se všem velice líbila, a proto se budou k této formě vracet jistě častěji.

Mgr. Jitka Teturová, ZŠ Novolíšeňská

Novolíšeňáci v Plzni na Dnech vědy a techniky

V pátek a sobotu 19. a 20. září 2008 vyvrcholily Dny vědy a techniky 2008 v Plzni výstavou pro veřejnost. Na pozvání hlavního organizátora, Západočeské univerzity, se těchto dnů zúčastnila i výprava žáků ze ZŠ Novolíšeňská. *Třináct žáků (Jana Maršálková, Alena Langerová, Veronika Vavrušková, Martin Zima, Radim Konečný, Dat Letien, Hung Vu Khanh, Tomáš Filák, Kristýna Bartůňková, Daniela Nováková, Martin Sýkora, Tomáš Dyk a Jan Spurný) připravilo pod vedení učitelek Věry Břinkové a Evy Mališové expozici „Hraní pro přemýšlení“.*

Ve dvou velkých stanech a prostorách kolem nich představili výsledky projektu ESF. Součástí expozice byla ukázka ze školní vědecké herny s nejzajímavějšími fyzikálními hračkami. V tvořivé dílně si účastníci mohli vyrobit několik papírových hraček a hlavolamů. Velký zájem byl o soubor netradičních vlastnoručně vyrobených hlavolamů. Líbily se i ukázky z „Patentů a vynálezů přírody“ (fyzika v živé přírodě), soutěž z vlastních fyzikálních fotografií FYFO a soubor 3D obrázků. Návštěvníci si mohli také své znalosti a schopnosti vyzkoušet v „mozkolamně“.

Přestože počasí vystavovatelům moc nepřálo, přišly během pátku a soboty do Jungmanovy ulice, na náměstí Republiky a do prostoru Smetanových, Kopeckého, Šafaříkových a Křížkových sadů tisíce zvědavých návštěvníků. Velký nápor byl zejména v pátek, protože do plzeňských ulic za vědou a technikou vyrazily školní třídy. V sobotu převažovaly zájmové organizace a rodiny s dětmi.

A co všechno zaujalo nás? Z expozic jednotlivých fakult ZČU zejména virtuální dvojník, levitující vlak a zajímavé chemické pokusy. Líbily se nám i exponáty, které prezentovaly dvě interaktivní muzea – plzeňské Technárium Science Center a liberecký IQ park. Zajímavé byly i vodní rakety a dalekohledy, které byly ve stáncích plzeňských a rokycanských astronomů. Mnoho pěkných nápadů jsme našli i u „dětských“ vystavovatelů – studentů z Gymnázia Stříbro a Církevního gymnázia z Plzně.

Byli jsme potěšeni, že o naši expozici byl velký zájem. Všem účastníkům ze školy se na Dnech vědy a techniky líbilo. Poděkování patří žákům za vzornou reprezentaci školy a plzeňským organizátorům za perfektní organizaci, a to nejen za přípravu prezentačních prostor, ale zejména za péči o děti v průběhu výstavy za nepříznivého počasí.

*RNDr. Věra Břinková,
ZŠ Novolíšeňská*

Školství

Studenti gymnázia vymýšlejí školu budoucnosti

Zúčastňovat se rozličných projektů ESF patří v poslední době k dobrému jménu řady našich škol. Stalo se to také každodenní praxí škol v našem okolí. Projekt, na kterém v letošním školním roce participují studenti a pedagogové Gymnázia INTEGRA BRNO, se v něčem určitě vymyká.

Být vybrán v obrovské konkurenci středních škol jako jeden ze čtyř reprezentantů českého školství se nepodaří každý den. Líšeňská INTEGRA tak má možnost nejen přímého zapojení do projektu, ale i navázání kontaktů po celé Evropě.

Projekt Britské rady s názvem Challenges in Schools má velikou ambici. Školy z mnoha zemí Evropy (Velká Británie, Finsko, Švédsko, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Slovinsko, Ukrajina, Lotyšsko, Litevsko, Estonsko, Dánsko) vytvoří společně koncepci školy budoucnosti. Lákavá pro žáky je skutečnost, že se nejedná o nějakou formální práci, ale o přímou výměnu zkušeností, diskuze mezi studenty z různých zemí a hlavně možnost závěrečné prezentace na půdě Evropského parlamentu, pochopitelně v anglickém jazyce.

V tuto chvíli se někteří studenti gymnázia se dvěma svými pedagogy chystají na cestu do Anglie. Předcházela jí elektronická výměna názorů s dalšími třemi školami v jejich skupině, s nimiž se v ostrovní zemi setkají a porovnájí svoje myšlenky. Na jaře příštího roku by se měli sejít všichni zapojení žáci z celkové počtu 45 evropských škol a vzájemně prodiskutovat závěrečný výstup.

Jaká byla vlastně zadaná témata? Kromě již zmíněné představy o škole budoucnosti bylo potřeba zaujmout názor k vyhlídkám lidstva bez energií a problematice tzv. bezpečné školy. Studenti nejprve česky pojmenovali svoje názory na možná řešení zmíněných problémů, diskutovali mezi sebou, aby postupně zužovali široké spektrum svých názorů. Potom začala etapa shromažďování anglické slovní zásoby, opřašování slovíček a převádění původně českých myšlenek do angličtiny. Není to primárním cílem projektu, ale jazyková zkušenost bude pro všechny zúčastněné jistě k nezaplacení.

Po skončení práce se určitě studenti sami pochlubí svými výsledky. Už teď za ně mohou slíbit, že o sobě dají čtenářům Líšeňských novin vědět.

*Mgr. Václav Trojan, Ph.D.,
ředitel Gymnázia INTEGRA BRNO*

Prezentace středních škol a učilišť v ZŠ Masarova 11

Základní škola Masarova 11 zve rodiče a žáky, kteří v tomto školním roce končí povinnou školní docházku na **Prezentaci středních škol a učilišť**, která se koná **v úterý 18. listopadu 2008 v 16.00 hodin** v prostorách naší školní jídelny. Těšíme se na Vás.

*Mgr. Ludmila Fejová,
poradce pro volbu povolání*

Salesiánské středisko mládeže Brno-Líšeň

Stalo se

Zachráněný Michal

V záplavě negativních pohledů na dnešní mládež, působí tento vsutku neobyčejný příběh jako pohlazení po duši. O to víc, že všichni zúčastnění patří mezi dobrovolníky našeho salesiánského střediska mládeže v Líšni. Stalo se to sice už v létě o prázdninách, ale síla tohoto zážitku jen tak brzy nevyzimí.

Martina Krámerová, Pavel Pleva, Martin Klíma a Pavel Andrle byli oceněni hejtnanem JMK Stanislavem Juránkem za to, že zachránili život 18-ti letému Michalu Zoufalému, do něhož během letního tábora udeřil blesk. Okamžitě poskytovali první pomoc a po dobu 20 min. resuscitovali Michala než dorazila helikoptéra a záchranná služba, která jej převezla do FN Brno. Tam celý den bojoval o život držen v umělém spánku. Tímto včasným zákrokem Michalovi nejenom především zachránili život, ale také předešli nenávratnému poškození mozku, k němuž by bez včasného zásahu nepochybně došlo. Proběhla též tisková konference, kde Martina Krámerová, studentka lékařské fakulty, dostala bronzovou medaili za záchranu života. Nutno ale podotknout, že nejen tito ocenění se zasloužili o Michalův návrat do života, prožil totiž klinikou smrt, ale všichni účastníci tábora se nějakým způsobem na jeho záchraně podíleli. Dnes před námi stojí zdravý Michal, který se nadále věnuje svému studiu i dobrovolné práci v našem Salesku, důkaz toho, že zázraky se dějí.

Renata Lorencová

Otevřené dveře v Salesku

Letošní DOD (rozumějte den otevřených dveří) se vydařil skoro na 1. Zahájili jsme ráno mší svatou, při které byl slavnostně pokřtěn malý Bořík František, syn naší milé Evy Fraňkové (Popelky), která neztratila kontakt se střediskem a svými nápady nám pomáhá i nadále zlepšovat naši propagaci. Přednáška P. Dr. Michala Kaplána SBD o Službě mládeži jako součásti pastoračního poslání církve zaujala nejen mladé. Pak následovalo otevření všech prostor široké veřej-

nosti. V tělocvičně se využívala, mimo jiné sportovní aktivity, též horolezecká stěna, v kavárně VeSPOD po celý den nabízeli samé dobrůtky a v „kulařounu“ se to hemžilo ochotnými průvodci, kteří měli po celý den o práci postaráno. Navštívilo nás totiž podle našich střízlivých odhadů více než 300 příznivců, kteří se mohli seznámit se všemi aktivitami našeho střediska. Pozoruhodný byl také večerní koncert cimbálové muziky Prespořan, který místy prokládal svými humornými písničkami Pavel Helan. I na koncert přišla více než stovka posluchačů. Jsme nesmírně rádi za přízeň, kterou nás návštěvníci pocítili a těšíme se zase příští rok na podobnou akci.

R. L.

SaVIO

Žena ve společnosti a církvi

(dva pohledy na jednu přednášku).

Podzimní čas s sebou přinesl nejen chlad a ohydné počasí, ale tentokrát i uznávanou kapacitu v oblasti církevního práva, Prof. ThDr. JUDr. Miroslava Zedníčka. Emocemi nabitě povídání započal profesor Zedníček definicí ženy, která zcela nepochybně srazila šovinistické myšlenky mužské části osazenstva do kolen, neboť prohlásil, že „muž je nepodařená žena“. V tuto chvíli již bylo jasné, že jakékoliv konzervativní názory na ženy a stoický klid mužů vezmou rychle za své a že identita mužů tento večer utrpí drtivou porážku. Nejenže museli přetrpět argument, že je žena kvalitnější po duševní stránce, navíc ženiny fyziologické vlastnosti (tuk a tělesné porpore) umožňují snížit koeficient tření při plavání a tím ve vodě dosahovat vyšších rychlostí při nižších ztrátách energie – tolik alespoň ukázka z některých tezí, které nadnesl profesor. Poučné a chvílemi nesmírně zábavné povídání postupně směřovalo ke konci jako uhořívající zapálený doutnák, jenž nemilosrdně ukusuje poslední zbytky zápalné šňůry k souduku s dynamitem. Následovala diskuze, která byla podle očekávání velmi bouřlivá a v některých místech dokonce debata „utekla“ od samotného hosta, který chvílemi bezradně přihlížel výměně názorů mezi vášnivými posluchači z řad rozdílného pohlaví.

Celý tento komentář je však nutné brát s patřičným nadhledem, neboť je ohraničen náhledem člověka, který je zcela v pořádku – tedy až na to, že je muž...

Petr Maliňák

Zádumčivá atmosféra podzimních dní byla v úterý v našem středisku prozářena přednáškou Prof. ThDr. JUDr. Miroslava Zedníčka na téma Žena a její využití v dnešní společnosti a v církvi.

Již v samém úvodu přednášky jsme byli postaveni před provokující otázku, co je to vlastně žena, kterážto problematika byla následně nazírána z nejrůznějších úhlů pohledu, převážně však psychosomatického. Ze záplavy aktuálních i méně aktuálních informací, které drtivě dokazovaly fakt, že ženy jsou na tom po všech stránkách lépe než muži, ve mně zůstal spíše celkový dojem, že drobné ženské nedokonalosti jsou jen

zanedbatelná, nepatrná daň za přesvědčivé výhody v jiných oblastech, a užitečná informace, která mi umožnila pochopit, proč tak rychle plavu. Pravda, bylo to tvrdé. Zejména mužská část posluchačstva se chvílemi nedokázala s drsnou realitou vyrovnat. I já sama jsem byla občas zaskočena. Ptám se, jak je možné, že jsem tak dokonalá. Že by za to opravdu mohl můj druhý chromozom X? Vždyť ten v mých buňkách jen sladce inaktivovaně spinká...

V závěru bylo lehce nadhozeno i téma postavení ženy ve společnosti a v církvi. Možná příliš lehce, neboť v mém malém mozku, který nicméně používám celý (jak jsem se také na přednášce dozvěděla), teď neodbytně hlodá otázka: Jak je možné, že nám ženám, po všech stránkách tak dokonalým, není dopřáno více uplatnit své hřivny i v těchto oblastech?

Klára Maliňáková

Chystá se v listopadu

ORATOŘ

Oratoř je v provozu v obvyklých časech a to každý den od 15 do 18 hodin kromě pondělí a soboty.

Oratoř plus

PÁ 7. 11. 16.00–18.00 korálkování.

VeSPOD

Čt: 18.00–21.00

Pá: 18.00–22.00

SALÍČEK – klub rodičů

Po 10–11 powerjóga pro maminky s hlídáním dětí

Út 9–11 cvičení s dětmi, převážně od 1 do 2 let
St 9–11 „...“ ostatní

SO 30. 11., 9.00–12.00 FIT sobota pro ženy s Valerií Mannovou – pilates, powerjóga, aerobic s hlídáním dětí.

KEFIR (Kurz Efektivního Rodičovství):

10. 11., 19.30 Umění správné komunikace – beseda s J. Urbanovou ze sdružení CENAP.

PŘEDŠKOLÁČEK

Po 16–17 hodin pohybové hry a tvoření pro děti 4–7 let bez účasti rodičů.

SaVIO –

salesiánské vzdělávací informační okruhy

Genetika chování – aneb co nám diktují geny?

Mgr. Klára Maliňáková

Kdy: úterý 11. 11. v 19.00 hod.

Kde: klub VeSPOD

Sebezpoznání, sebevýchova a lidská zralost I.

Pedagogika pro náš růst aneb „Jak pečovat o naše vztahy“, Mgr. Dominika Konečná osf.

Kdy: úterý 25. 11. v 19.00 hod.

Kde: klub VeSPOD

Doučko

Nabízíme možnost pravidelného i jednorázového doučování učiva ZŠ, SŠ a VŠ.

Měsíce září a říjen na ZŠ Holzova

Prázdniny velice rychle uplynuly, a tak 1. září 2008 děti opět zasedly do školních lavic a slavnostně zahájily nový školní rok 2008/2009. Jejich pocity byly tradičně smíšené: radost ze setkání se spolužáky, očekávání nových zážitků, ale i obavy z nového učiva, u devátáků také z nutnosti rozhodnout se pro vyhovující studijní obor, dosáhnout co nejlepších studijních výsledků a skvěle se připravit na přijímací zkoušky.

Důležité rozhodování čekalo všechny žáky již v prvních zářijových dnech, kdy si vybírali mezi nabízenými volitelnými předměty. Jedni při rozmyšlení upřednostňovali své zájmy a záliby, jiní, zejména žáci vyšších ročníků, pak volili již s přihlédnutím k výběru budoucí střední školy. A tak se zapisovali do dějepisných, ekologických, zeměpisných seminářů, ale i do konverzace v anglickém jazyce, technického kreslení, základů administrativy aj.

Výuka se ale neodehrává pouze ve třídách. Žáci třetích a čtvrtých tříd

tak navštívili „Čaroškolu“ divadla Radost, také se zdokonalili v jízdě na kole v rámci dopravní výchovy Empík. Proběhly první poznávací výlety, dějepisné exkurze např. do Archivu města Brna, muzea Anthropos či vily Tugendhat, od začátku školního roku se žáci též průběžně účastní výukových programů v Centru volného času Lužánky, které jsou zaměřeny na prevenci společenskopatologických jevů (drogová aj. prevence).

Na začátku měsíce října navštívili žáci 9. tříd Poradenské centrum sídlící v budově Úřadu práce v Králově Poli. Zde se nejen seznámili se středními školami fungujícími v městě Brně a celém jihomoravském kraji, ale i se situací na trhu práce, tzn. zjistili, jaká je uplatnitelnost jimi zvoleného studijního oboru, kolik absolventů dané školy je evidováno na úřadu práce, po jakých profesích je v Brně a okolí největší poptávka. Získali tedy cenné informace, které jim pomáhají zvolit opravdu vyhovující střední školu.

Cesta za dinosaury

Pro letošní filmovou návštěvu Prahy jsme v IMAXu zvolili 3D film „Dinosaurů: Giganti Patagonie“. Zavedl nás o mnoho milionů let zpět do doby, kdy Zemi ovládali velcí ještěři. Seznámili jsme se s prací paleontologů a různými hypotézami, které se snaží objasnit vyhynutí dinosaurů.

Po kině jsme si užili pěknou procházku po Vyšehradě. U kostela sv. Petra a Pavla jsme si prohlédli národní pohřebiště významných českých osobností (A. Mucha, J. Vrchlický, B. Němcová, B. Smetana, M. Horáková, A. Dvořák, K. Čapek, V. Burian...) s hrobkou „Slavín“. Za slunečného počasí byl ze skály nad Vltavou krásný výhled na Prahu.

Už se těšíme na další podzimní výlet do Prahy a nové přírodopisné filmy kina IMAX.

D. Dosoudilová, ZŠ Masarova 11

Pátáci z Holzové na hradě Veverí

Hned na začátku školního roku jsme se vypravili na poznávací výlet na Hálův mlýn. Již cestou jsme navštívili hrad Veverí, který určitě stojí za to vidět. Po prohlídce s výkladem jsme pokračovali do cíle našeho putování. Počasí nám přálo, tak jsme si užili sportování a her nejen na suchu, ale i v bazénu. Večer nechyběl oheň s opékáním špekáčků a písničkami. Pod vlivem zážitků z uplynulého dne, setkání se spolužáky i novými kamarády jsme těžko usínali. Na druhý den to ale na naší kondici nebylo znát. Dopoledne jsme absolvovali malý výlet, kde jsme poznávali historii i současnost okolí, a po dobrém obědě nás čekala osmikilometrová trasa na MHD a návrat domů. Přestože nás ve škole čekal krátký test z toho, co jsme si zapamatovali, už se moc těšíme, kam přístě vyrazíme.

Žáci 5. A a 5. B ze ZŠ Holzova

Pro všechny co potřebují „NOVÉ“ zimní věci nebo už z nich vyrostli

pořádá ZŠ Holzova 1, Brno-Líšeň

BURZU

sportovních potřeb,
zimního oblečení a obuvi

KDE: v budově ZŠ Holzova 1 (stará Líšeň)

KDY: v sobotu 22.11.2008 9.00 – 12.30 hod.

Příjem věcí:	21.11.2008	15.00 - 18.00 hodin
Vvúčtování:	22.11.2008	13.00 - 15.00 hodin

!!! PRODÁVEJTE A NAKUPOJTE S NÁMI !!!

Prosíme všechny účastníky, aby si před prodejem či koupí přečetli „ustanovení řádu burzy“ !!!

Po stopách čtyři a půl století staré historie pátrání takřka detektivní

Každá obec se s hrdostí a patriotismem hlásí k tradicím a své minulosti. Připomíná si nejméně významnější a nejslavnější okamžiky svých dějin, často nejstarší doklady o existenci. Naši městské části se podobná příležitost naskytá, blíží se totiž kulaté výročí povýšení vsi Líšně na městečko. Nahlédneme tedy do pramenů, které dokládají naše výročí, a do související literatury. Je vhodné podobný rozbor a revizi učinit; nejedna obec oslavila své kulaté výročí, aby se posléze ukázalo, že datum tradované v literatuře nebylo správné.

Veškerá odborná a populárně naučná literatura datuje povýšení Líšně na městečko rokem 1558. Toho roku měl Ferdinand I., král český a markrabě moravský, vydat ve prospěch Líšně privilegium, kterým se tak stalo. Vydáme se tedy po jeho stopách. Jak shledáme, privilegium se v podobě originální listiny panovníka nedochovalo. Neuchovává je Archiv města Brna ani jiná archivní instituce. Autoři odborné literatury, kteří zmiňují privilegium a současně uvádějí jeho archivní uložení, konkrétně Ladislav Hosák v *Historickém místopisu Země moravskoslezské* z roku 1938 (s. 213) a Jaroslav Dřímál v knize *Znaky a pečeti jihomoravských měst a městeček* z roku 1979 (s. 43), se odkazují na rukopis Národního archivu v Praze. Jedná se o rukopis označený jako Salbuch č. 286. Sbírkou salbuchů je soubor rukopisů, které obsahují opisy privilegií, erbovnic listů, nobilitací, udílení inkolátu (obyvatelského práva), různých milostí, reversů, plných mocí, titulů, plnoletosti aj. Jejich počátek souvisí s aktivitami spojené česko-rakouské dvorské kanceláře ve Vídni. Opisy byly pořizovány od druhé poloviny 18. století do dvacátých let 19. století. Jednotlivé země habsburského mocnářství byly vyzvány, aby do Vídně doručily podklady, na jejichž základě byly pořizeny do uvedených salbuchů opisy. Po rozpadu Rakouska-Uherska byly podle československo-rakouské archivní úmluvy z roku 1920 do Československa vydány ty svazky, které obsahují texty písemností týkající se zemí České koruny. Tak se rukopis s opisem našeho líšeňského privilegia ocitl v Praze, v dnešním Národním archivu.

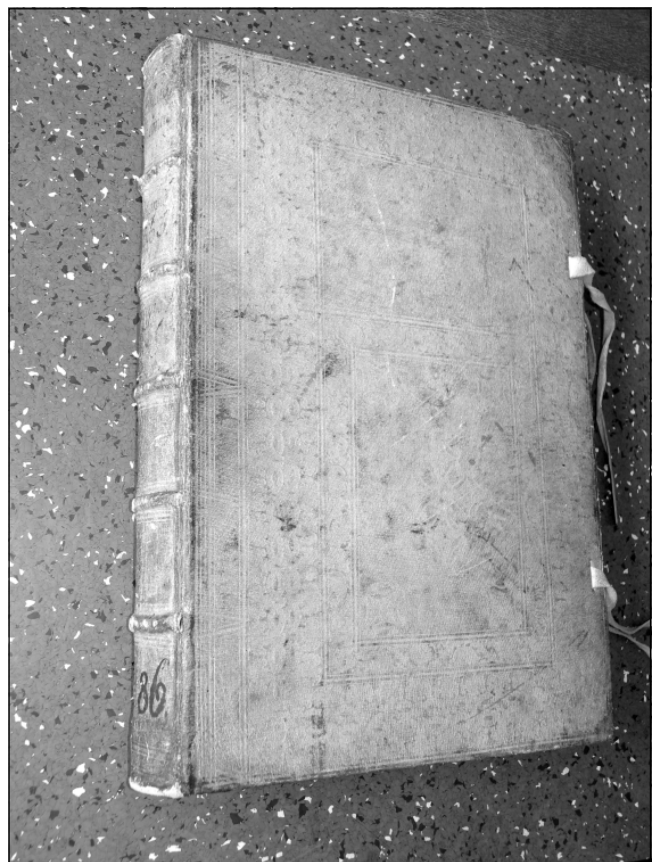
Opis privilegia Ferdinanda I. nalezneme na foliu 153 rukopisu č. 286. Text je psán česky, hlásí se do 1. prosince 1558 („ve čtvrtek po svatém Ondřeji apoštolu Božím léta etc. LVIII°“), vydán byl panovníkem na Pražském hradě („dán na Hradě našem pražském“). Obsahuje informaci, že listina vznikla na žádost Jana Leskovce z Leskovce (dnes Leskovec) na Cerekvici (dnes Horní Cerekev) a současně na žádost líšeňských. Jedná se tedy o opis z 18. století. Obecně jsou novodobé opisy listin považovány za značně nespolehlivý pramen pro starší dějiny a přihlíží se k nim pouze při absenci jiných dobových pramenů. Pokud je nějaký jejich údaj v nesouladu s jinými prameny soudobými (v našem případě z 50.–60. let 16. století), především s prameny diplomatického charakteru (tedy s prameny vzniklými z úřední činnosti), nebývá takový údaj brán v potaz jako důvěryhodný a relevantní. Je dobré, pokud lze jejich informace ověřit též v jiných pramenech.

Podívejme se na dobové souvislosti. Již Ladislav Hosák v zmíněném *Historickém místopise* (s. 214) a po něm Karel Kuča v knize *Brno. Vývoj města, předměstí a připojených vesnic* (s. 437) upozornili vykřičníkem na nesrovnalost: roku 1562, tedy několik let poté, co byla Líšeň povýšena na městečko, je v pramenech označena jako „ves“. Bližší rozbor problému ovšem neučinili. Informace o Líšni jako vsi z tohoto roku se nachází v moravských deskách zemských, v řadě vedené u brněnské cúdy (soudu). Desky zemské jsou úřední knihou, do které se zapisovaly majetkové převody svobodných (většinou šlechtických) statků. Zápis do nich měl právní relevanci. Vlastnictví statků, které nebyly zapsány do desek zemských, bylo u zemského soudu zpochybnitelné. Došlo-li k prodeji majetku, bylo v zájmu nového majitele, aby mu prodejce jeho nové statky při nejbližším zasedání (či některém z nejbližších zasedání) zemského soudu nechal do zemských desek vepsat. V písemnostech zlistňujících prodej statků byl také zpravidla tento požadavek přímo formulován. Záznam týkající se Líšně byl do desek zemských zapsán na zasedání zemského soudu dne 23. února 1562 (*Moravské zemské desky, Kraj brněnský, II.*, vydal Tomáš Kalina, 1950, s. 406). Jedná se o vklad vsi Líšně Janu Leskovcovi z Leskova a jeho dědicům, který učinily Anna, Kateřina a Alena z Milhostic za sebe a své dědice. Zde ovšem zaváháme podruhé. Vždyť Jan Leskovec z Leskova byl právě osobou, která necelé čtyři roky předtím měla žádat coby majitel obce o její povýšení!

Při porovnání s dalšími prameny jsme tedy konfrontováni s dvěma rozpory: prvním je terminologické označení sídelní jednotky odlišné od právního statusu, který měla mít (v únoru 1562, tedy tři a čtvrt roku

po povýšení na městečko, je Líšeň označena za ves); učiněno je tak v prameni úředního charakteru. V zápise desk zemských je podán velmi podrobný a rozsáhlý výčet příslušenství, které přináleželo k obci a se kterým je obec na Jana Leskovce z Leskovce přepisována. Uvedeny jsou: „tvrz a ves, řečenú Leštnú, a druhú ves, slove Obec [= Ochoz], se vším tev tvrzi a vsi příslušenstvím, s dvorem, s pivovarem, s sladovnicí, s pilkou, s mlej-nem, s vinohrady, s štěpnicemi, s chmelnicemi, s rolí oranú i neoranú, s lukami, s pustotinami, s zákopami a pastvami, s pastvišćemi, s doly, s horami, s háji, s křovinami, s čížbami, s lvy, s hony, s mezemi, s hranicemi, s lidmi platnými i neplatnými, s podacím kostelním v Leštně, s kury, s robotami, s vajci, desátky vinnými, s krčmami, s šenkem vína panského, s oužitky i se všemi poplatky, s rybníkem, s potoky, s struhami, s vodami tekutými i netekutými i se vším plným právem, panstvím a příslušenstvím, tak jakžto svruchupsané zboží a dědictví v svých mezích a hranicích od starodávna záleželo a záleží a vymezeno jest“. Tato tzv. pertinenciální formule (část textu podávající výčet příslušenství) není výrazem soudobé mnohomluvnosti, ale výčtem nároků a práv nového majitele. Nebylo totiž neobvyklé, že byla prodávána jen část obce, některé důchody nebo třeba panský hospodářský dvorec. Pak měly různé části vsi různé majitele. Podrobný výčet měl zabránit tomu, aby si původní majitel nebo jeho dědicové činili v budoucnosti nějaké nároky na prodávaný majetek. Čtenář si tedy jistě položí otázku, jak je možné, že je v úřední knize městečko označeno za ves, zvláště pokud jsou v ní zaznamenána mnohem podružnější práva a příslušenství. Vysvětlení jsou možná dvě: buď k roku zápisu (1562) Líšeň ještě byla vsí, nebo, což je pravděpodobnější, došlo k opožděnému zápisu do desk zemských. Několik let zpoždění, řekněme čtyři,

(pokračování na str. 10)

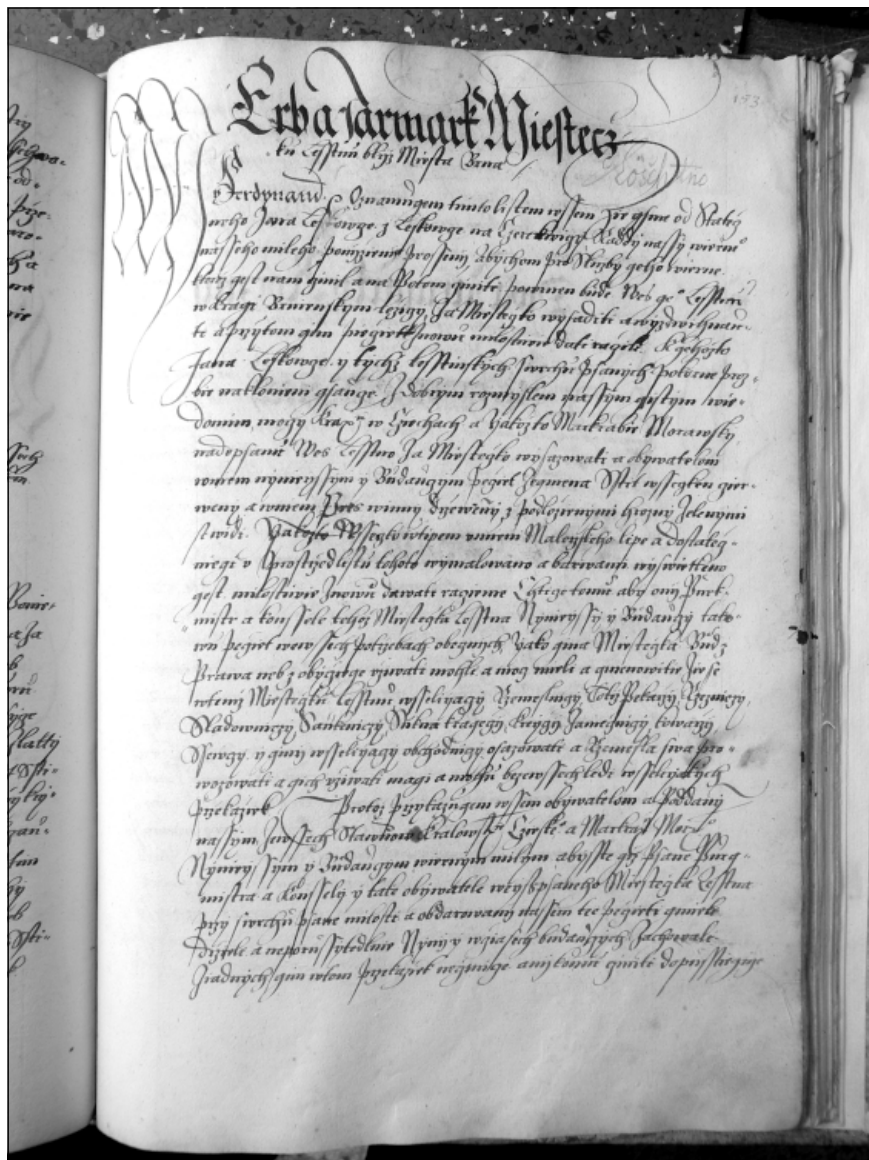

Salbuch č. 286 – rukopis Národního archivu z druhé poloviny 18. století s deskami ze psí kůže, v kterém se nachází opis privilegia pro Líšeň (foto autor).

nebyvalo výjimkou. Prodávající dal do desk vepsat to, co prodal: tedy vesnici. Ke změněnému právnímu statusu se přihlídnout nemohlo. Jak se uvádí v článku 124 tehdy platného moravského zemského zákoníku (*Práva a zřízení Markrabství moravského z roku 1545*, vydal Dalibor Janiš, 2005, s. 163), ten, kdo žádal o vklad do desk, předkládal nejvyššímu komorníkovi listinu, a na jejím základě byl učiněn zápis. V našem případě by to byla nedochovaná, ovšem předpokládaná listina sester z Milhostic o prodeji Líšně ve prospěch Jana Leskovce z Léskovce, v níž pochopitelně o městečku zmínka být učiněna nemohla (prodávaly mu ves). Bohužel neexistují žádné prameny, které by doložily status Líšně jako městečka pro období 1. 12. 1558–23. 2. 1562, tedy mezi datem, ke kterému se hlásí opis privilegia, a datem zápisu do desk zemských. Nabízí se dotaz: proč Jan Leskovec z Léskovce nenechal do desk zemských zapsat změnu právního statutu Líšně? Odpověď je jednoduchá: takovéto změny se speciálně nezaznamenávaly. Do desk se vkládaly čistě prodeje, vklad učinil vždy prodávající.

Druhý rozpor souvisí s osobou Jana Leskovce z Léskovce, který jako majitel měl zažádat o povýšení Líšně roku 1558 a optikou desk zemských se stal jejím majitelem až roku 1562. Před rokem 1562 Jan Leskovec z Léskovce jako majitel Líšně žádnými dalšími prameny doložen není, pomineme-li pozdní opis privilegia. K roku 1548 je ale ve spojitosti s Líšní zmíněna jistá Ludmila z Léskovce, sezením na Líšni. Děje se tak v Knihačích půhonných a nálezových práva brněnského uložených v Moravském zemském archivu v Brně. Podle jejich záznamu je Ludmila z Léskovce na Líšni poháněna (žalována) Mílou z Kyjovic na Hrotovicích (sign. 746, f. 143v). Jiřina a Ludvík Belcredi, autoři monografie *Svatý Jan to vše viděl. Historie městyse Líšně 1306–2006. 700 let od první písemné zprávy z roku 2006* dávají Ludmilu do souvislosti s počátkem držby Líšně ze strany Leskovců (s. 34). Vyvozují, že Leskovcové drželi Líšně dávno před zápisem do desk zemských. Formulace evokuje představu kontinuální držby vsi Líšně přinejmenším od konce 40. let 16. století. Vklad do desk zemských z roku 1562 by pak byl značně opožděnou reakcí sester z Milhostic.

Pochybnosti tím ovšem nejsou zažehnány. Není čtrnáct (a možná ještě více) let mezi rokem 1548 (a možná dříve) a zápisem do desk zemských (1562) příliš dlouhá doba? Skutečně by nový majitel byl ochoten tak dlouho zůstat v právním postavení do jisté míry nejistém? Konec čtyřicátých let a padesátá léta 16. století nebyla pro Moravu obdobím válečným (kdy nebyly desky zemské otvírány, a nebylo tedy možné učinit do nich zápis). Především ovšem z ojedinelé zmínky o Ludmile z Léskovce a na Líšni z roku 1548 nelze automaticky vyvozovat, že Leskovcové od tohoto roku Líšně kontinuálně drželi. Samotné privilegium Ferdinanda I., v kterém Jan Leskovec vystupuje jako žadatel, to bohužel potvrdit nemůže. Ludmila z Léskovce mohla být kolem roku 1548 v krátkodobém právním vztahu k Líšni (možné hypotézy: nějaká forma dočasné držby, vdovské věno, správce siročího majetku z titulu příbuzen-

Národní archiv, Salbuch, č. 286, folio 153r s opisem privilegia Ferdinanda I., kterým povyšuje Líšně na městečko.

ského či jiného poručnictví, dlužní zástava atd.). Jak bylo naznačeno, mohla být manželkou majitele vsi, například Albrechta Vojkovského z Milhostic. Jiřina a Ludvík Belcredi ji označují za tetu sester z Milhostic (s. 56). Kombinací může být mnoho, nemůžeme je ovšem ničím podložit a ověřit, ve skutečnosti nevíme nic, kromě toho, že k roku 1548 žila jistá Ludmila z Léskovce na Líšni. Rodinný či příbuzenský vztah Jana Leskovce z Léskovce a Ludmily z Léskovce zatím došetřen nebyl (byla jeho teta, sestra?). Důležité je, že sestry z Milhostic Líšně vložili do desk zemských Janu Leskovcovi z Léskovce, to znamená, že nabyvatelem majetku byl on, nemohla jím být Ludmila z Léskovce ani jiný člen tohoto rodu.

Teze o kontinuální držbě vsi Líšně rodem Leskovců od roku 1548 tak zůstává hypotézou, jedním z několika možných vysvětlení. Rozdíl mezi Ludmilou z Léskovce a Janem Leskovcem je ten, že Ludmila v Líšni sídlila (píše se „na Líšni“), Jan přinejmenším v době povýšení Líšně na městečko nikoliv – podle privilegia se psal „na Cerekvici“. Jedná se o Horní Cerekev, město v Čechách (na Pelhřimovsku), kde rod

Leskovců sídlil od počátku 15. století; v 16. století se dokonce označovala za Leskovcovu Cerekev (August Sedláček, *Místopisný slovník historický Království českého*, 1909, 1998, s. 96). Sama vladcká rodina Leskovců pochází z Leskovce (dnes Léskovec), vsi v Čechách situované poblíž Počátků na Pelhřimovsku (Sedláček, s. 506), nikoliv z Moravského Leskovce (dnes Leskovec nacházející se na Opavsku), jak se někdy mylně uvádí. K Líšni se rod Leskovců zřejmě dostal díky svým příbuzenským vazbám: Vojkovští z Malhostic s nimi byli příbuzní prostřednictvím rodu Kropáčů z Nevědomí. Barbora, manželka Albrechta Vojkovského z Malhostic, byla dcerou Jindřicha Kropáče z Nevědomí z jeho druhého manželství s Kateřinou z Leskovce. Jinou členku rodu Leskovců, Veroniku, pojal za ženu bratranec Barbory Jan st. Kropáč z Nevědomí. U spojení Veroniky s Janem st. Kropáčem ovšem souvislost s majetkovým přesunem Líšně z rodu Vojkovských na rod Leskovců očekávat nelze.

Rozpory v pramenech v kombinaci s dochováním privilegia pouze v pozdním opise

(pokračování na str. 11)

mohou vybízet k úvahám o jiném datu povýšení na městečko. Chyby v opisech listin z 18. a 19. století jsou častým zjevem, proto jsou opisy obecně vnímány jako nespolehlivé. Jako mezníky se mohou nabízet datum vkladu majetku Janu Leskovcovi z Léskovce dne 23. února 1562, tedy den, od kdy prokazatelně a de iure byl majitelem obce, a úmrtí vydavatele privilegia Ferdinanda I. dne 25. července 1564. Privilegium mělo být vydáno ve čtvrtek po sv. Ondřeji. Čtvrtky po svatém Ondřeji připadaly v rámci vymezeného období na 3. prosinec 1562 a 2. prosinec 1563. Treba mohlo dojít k chybě písaře: jen se podívejme na zápis římských dat 1558 a 1563: (MD)LVIII versus (MD)LXIII. Písmena „V“ a „X“ jsou si relativně podobná, nemohl je písař opisující text privilegia v 18. století zaměnit?

Pokud bychom se nacházeli například v období vrcholného středověku, pak by byl užitečnou pomůckou itinerář panovníka. Takový soupis pobytů krále by umožnil určit, zda panovník byl v daném období na Pražském hradě, kde vydal privilegium (jeho kancelář, která listinu vyhotovila, s ním cestovala). Konkrétně itinerář Ferdinanda I. by doložil jeho přítomnost v Praze v prosinci 1558 (mezi 8. listopadem až 18. prosincem) a vyloučil ji pro léta 1562 a 1563 (Anton von Gévy, *Itinerar Kaiser Ferdinand's I. 1521–1564*, Wien 1843). V 16. století již ovšem královská kancelář byla vysoce byrokratizovaným úřadem, který funguje i bez fyzické přítomnosti panovníka, česká královská kancelář s ním necestuje. Listina byla vyhotovena v Praze, před expedováním byla zaslána do místa pobytu panovníka, ke dvoru, kde byla opatřena podpisem krále. O uvedený itinerář se již tedy opřít nelze, není relevantním argumentem. Výše uvedené úvahy o odlišném vročení mají ovšem jeden nedostatek: jak již jsme si řekli, hned první mezník, datum vkladu do desk, není použitelný – k zápisu do desk zemských mohlo dojít s několikaletým zpožděním po koupi. Případá tak v úvahu i období před rokem 1562, včetně roku 1558, do kterého

se hlásí opis privilegia, a pomíjí důvod hledání jiného data. Jak dále uvádí Jaroslav Dřímál ve výše uvedené publikaci o znacích a pečetích ji-homoravských městeček, s dnes nezvěstným originálem privilegia pracoval ještě na přelomu 19. a 20. století vlastivědný badatel Karel Gödel, jiné vročení než v literatuře uváděný rok 1558 se v souvislosti s tím neuvádí.

Musíme tedy vyjít z toho, že Jan Leskovec z Léskovce Líšeň vlastnil již několik let před rokem 1562, přinejmenším od roku 1558. Potom by bylo možné, že tohoto roku požádal panovníka o povýšení obce na městečko. Naše pátrání a kritický rozbor se zvážením všech možných variant lze uzavřít s tím, že privilegium, jímž ves Líšeň povýšil na městečko, bylo panovníkem vydáno dne **1. prosince 1558**. Pro naši městskou část to znamená, že na letošní rok, konkrétně na 1. prosinec 2008, připadá 450. výročí tohoto pro Líšeň velmi významného právního aktu, které nyní můžeme svorně a pospolitě oslavit.

Shrnutí a závěry:

1. Privilegium Ferdinanda I., kterým povyšuje ves Líšeň na městečko, je dochováno jen v opise z druhé poloviny 18. století. Datovací formule opisu obsahuje datum 1. prosinec 1558, k tomuto dni nabyla Líšeň status městečka.
2. Janu Leskovcovi z Léskovce na Horní Cerekvi, který vyžádal povýšení na městečko, byla Líšeň vložena do desk zemských až roku 1562, pravděpodobně s několikaletým zpožděním po koupi vsi.
3. V zápise v deskách zemských je Líšeň k 23. únoru 1562 označena jako ves; nemusí to ovšem znamenat, že k tomuto datu ještě nebyla městečkem. Jan Leskovec již před lety Líšeň zřejmě zakoupil jako ves, proto je mu takto zapsána do desk zemských.
4. Tyto závěry nevyklučují jiná vysvětlení a interpretace či lépe potvrzení závěrů v případě nálezů nových historických pramenů a zejména v případě znovunalezení ztraceného privilegia Ferdinanda I.

Pavel Krafl (autor je vědecký pracovník)

Národní archiv, Salbuch, č. 286, folio 153v s koncem textu privilegia (s datovací formulí).

Z kultury

GALERIE HÁDY

Galerie Hády při ZŠ Horníkova 1
zve všechny svoje příznivce
na výstavu:

22. 10.–2. 11. 2008

**Výstava fotografií
z celostátní soutěže
pořádané týdeníkem NOS
„Čtvero ročních období“**

4. 11.–23. 11. 2008

**Výstava obrazů
– Ivo Kalabis, Jiří Háva,
Jiřina Bartáková**

27. 11.–19. 12. 2008

**Prezentace keramické dílny
SPIRÁLA, Bohuslavice**

Provozní doba galerie:
pondělí–čtvrtek 15.00–17.00 hod.,
neděle 14.00–17.00 hod.

Z dopisů čtenářů

Tímto bychom rádi poděkovali všem zaměstnancům Správy majetku MČ Brno-Líšeň za rychlou pomoc při odstraňování havárie v našem bytě.

Děkujeme a jsme s pozdravem.

Miroslava a Alois Dvořákové,
Houbalova 9, 628 00 Brno

Dobrý den, jmenuji se Alena Martinkovičová a nedávno jsem se přistěhovala ke svému příteli do Líšně. Bydlela jsem na malém městě a musím říct, že se mi v Líšni líbí. Co mě ale „zarazilo“ je chování majitelů psů na sídlišti. Denně vidím, jak páničci venčí své miláčky, kteří vykonají svou potřebu kdekoliv na trávě po celém sídlišti. Nemám nic proti tomu, že má někdo doma pejska, ale každý majitel tohoto tvora by měl mít s sebou sáček a výkaly svého miláčka uklidit. Při množství psů, které denně vidím, musí být trávník totálně znečištěný psími výkaly. A když vidím mladou maminku, jak se prochází po trávě s malým dítětem, tak je mi špatně.

Městská část by proti tomuto měla rozhodně něco podniknout, nebo se za chvíli budeme brodit psími výkaly.

Děkuji za pozornost a jsem s pozdravem.

Alena Martinkovičová, Horníkova 8

I poděkoval Bohu, svihl si vesele hůlkou a dal se na západ. Tam pomohl městu k vodě a za to dostal zlata a stříbra tolik, že na ně stačilo sotva deset vozův a ještě si musil nastřkat do kapes. Potom se obrátil na východ a uzdravil princeznu. Zlata a stříbra měl dost, ale ženy ještě neměly a proto si řekl královi o jeho dceru. Princezně se líbil a protože starý král jí mnoho nebránil, řekli si, že se vezmou. Když byla svatba, byl mezi lidmi, co se šli dívat, také ten nevěrný kamarád. Dotalčil se skoro až k oltáři a když viděl, že ten nastávající král jest jeho bývalý kamarád, zbledl a chtěl utéci. A tak si to potom rozmyslil a když měl ženich po vdavkách, šel na zámek a prosil jej, aby mu odpustil a řekl mu, jak a kde ho potkalo takové štěstí. Mladý král mu odpustil a pověděl mu pravdu. Pocestný nemeškal ani chvíli, hned se vypravil do toho lesa, sedl si také pod strom a také usnul. V noci se sletěl zase ti tři havrani. Sedli si k sobě, chvilku si křídli a když se usídlili, začal první: „Kamarádi, ta studna, co jsem vám o ní vykládal, má již vodu. Někdo kámen odvalil, žábu zabil a voda vytryskla. Někdo se to, myslím, dověděl a tomu královi to prozradil. Ale kdo? To bych rád věděl, ka-kra, ka-kra!“ Druhý mu řekl: „Sa, a ten král, co měl tu nemocnou dceru, jestli si pamatujete, ten už nenařká. Proč by nařkal? Dcera mu skáče zase jako srnka, již je vdaná a vzala si toho, co ji uzdravil. Sám jsem viděl na své vlastní oči, jak jim dával starý biskup v kostele na prst takové žluté kroužky. Svítily se vám, až mě oči bolely. A ten biskup měl na sobě ornát samé hedvábí, zlatem a stříbrem vyšívaný, nejlepší co mají v sakristii. A byl tam král a královna, moc pánů i paniček a lidu jako much. Plný kostel. Ani jablko by nebylo propadlo. Ptal jsem se, co by to bylo a říkali mi, že je to svatba. Ale poslouchejte, mně se všechno zdá, že nás asi naposledy někdo poslouchal.“ Třetí se rozčepeřil a uhodil křídlem o větev, až mu z nich vylítlo několik pérek: „Ba že poslouchal, a podívejte se! Zas tady leží pod stromem nějaký čahoun. Jak pak abychom mu osladili tu jeho zvědavost a vyklovali mu oči. Co říkáte?“ Druzí dva byli hned srozuměni, všichni sletěli k zemi jako blesk, a ten pocestný nespátill už nikdy světla Božího.

O sedmi krkavcích.

Tato pohádka se vykládá v několika variantech. Nejznámější je snad variant o sedmi bratřích, jež matka prokleje a sestra po dlouhém hledání, po všelijakých příhodách a nehodách šťastně vysvobodí.

Tak byla jednou jedna matka a měla sedm dětí, samé chlapce. Chlapci byli tuze rozverní, živě stříbro. Jednou, když pekla chléb a měla plné ruce práce, poskakovali chlapci pořád okolo ní, potahovali ji za sukňe nebo na ní něco žákali. Když už toho dovádění bylo trochu moc, rozzlobila se matka a povídá: „Budete-li pak už jednou ticho, vy nezdarý! Radši bych, abyste všichni zkrkavčeli!“ Jak tak vykřikla, hned utichli chlapci jako pěna a fir – sedm krkavců vyletělo oknem. Matka se div nezbláznila leknutím a žalostí a nejvíce se bála, co řekne muž, až domů přijde; myslila, že ji zabije. Ale muž jí neublížil ani prstem, jenom se zlobil, že se tak přehánila a potom jí litoval. A tak se musila žena dále

trápit. Ve dne v noci myslila jenom na ztracené děti a modlila se vstávajíc lehajíc, aby jí Pán Bůh aspoň ještě jedno dítě dal – pro potěchu. Bůh vyslyšel její modlitbu, a narodilo se jí děvčátko.

Když dcera dorůstala, bylo jí pořád divno, proč je matka tak smutná a proč tak často pro nic za nic pláče. Ptala se jí tedy, co by jí bylo. Matka se vymlouvala dlouho a všelijak, ale na konec jí přece vypověděla všechno, co a jak. Že měla sedm dětí, sedm synů a že byli moc neposlušni; jednou když ji tuze zlobili, že je proklela, až všichni zkrkavčeli a pryč odletěli. Dcera se zarazila, proplakala několik dní a nakonec si usmyslila, že je půjde hledat. Rodiče ji pouštěli neradi, ale když o ničem jiném nechtěla slyšet, schystali jí na cestu uzlíček a vyprovodili ji hodný kus za les. Tam jí dali s Bohem a smutně se vraceli do své chaloupky. Děvče šlo, kam je oči nesly. Chodila a bloudila dlouho po světě, prošla všelijaké krajiny, lesy a pustiny, ptala se kde koho, neví-li o jejích bratřích, sedmi krkavcích. Ale nadarmo. Po sedmi krkavcích nikde ani vidu, ani slechu. Jednou se pustila velikým a hustým lesem a zabloudila. Chodila, volala, plakala, ale nikdo se jí neozýval. Jenom zezulka dvakrát nebo třikrát smutně zakukala. Na konec už byla tak ušlá, že padla pod velikým stromem a usnula. Když se probudila a oči si probírala, slyšela nad sebou nějaký šustot. Podívala se za tím šustotem a viděla, že přilítlo sedm krkavců a sedlo na strom a že tam mají hnízdo. Hned si myslila, že to jsou nejspíše její bratři; proto si dodala kuráže a zavolala. Byli to opravdu její bratři a měli velikou radost, když jim vykládala o rodičích a o sobě a řekla, že je jde vysvobodit. Prosil ji hned, aby u nich zůstala, že jí udělají pod stromem v houští pěknou boudku. Tam by bývala a pro ně vařila. Ale sedm let, že musí zůstat něma, že nesmí promluvit ani slovíčka, chce-li je vysvobodit. Sestře se to líbilo, a tak zůstala u nich a pěkně jim vařila a všichni se měli rádi. To trvalo nějaký čas. Ale jednou jel král na hon a přijel až k tomu stromu. Byl by si boudky snad ani nevsíml, ale psi mu ji prozradili. Tak se šel podívat, co je to za boudku a kdo v ní zůstává. Šel a našel v ní sestru našich milých krkavců. Hned ji vzal za ruku, vyvedl ji ven a vyptával se jí, odkud jest a jak se dostala do toho lesa a do té boudky. Děvče nic, jenom ukazovalo něco prstem a tak si král myslil, že je něma. Ale že byla moc hezká a zdála se hodná, ptal se jí, jestli by si ho chtěla vzít a když mlčela, dal ji posadit do svého kočáru a jel s ní do zámku. Tam se s ní oženil a žil s ní šťastně. Jenom by si býval přál, aby časem aspoň slovíčko promluvila. No ale když ne, tak ne. Proto jí měl přece tuze rád a nebyl by jí dal ani vlásku na hlavě skřivít. Ale jeho matka, taková stará čarodějnice, nemohla mladou královnu ani vidět a pořád hledala, kde a jak by jí mohla uškodit. Stalo se pak, že vypukla válka a král třeba nerad, musil do vojny. Než odjížděl, svěřil svou ženu matce a přísně jí prikazoval, aby ji chovala jak oko v hlavě. Nebo že bude zle. Jen král odejel, přišla mladá královna do kouta. Narodil se jí chlapec. Ten chlapec byl jakoby ho vymaloval a měl zlatou hvězdu na čele. Jak uviděla stará královna, že má ta němá takového hezkého chlapečka, dopálila se ještě víc a napsala svému synu královi, že nevěsta porodila, ale ne děťátko, nýbrž štěňátko. Král odepsal, aby to co se narodilo, nechali, až se

z vojny vrátí; pak že nařídí, co se s tím má státi. Ale stará čarodějnice nečekala; řekla, že syn psal, aby se dítě se světa sprovodilo. Takový hřích ale že si přece nechce vzít na svědomí a že tedy poručí, aby dítěti ustlali do košíčku a pustili je po vodě. Myslí, že se utopí, ale neutopilo se. Jak odplavalo za zámek, přiletěli dva krkavci, chytili košík i s dítětem a letěli k lesu. Král se vrátil, a matka mu řekla, že mladá královna zalehla svůj plod a proto že ho dala zakopat. Po dvou letech byla vojna zas a po dvou letech zas a po každé, když král byl pryč, narodil se mladé královně chlapecek a po každé se zlatou hvězdou na čele. Po každé ho chtěla stará královna utopit a po každé ho krkavci odnesli. Po druhé se král už na svou ženu zlobil a po třetí se tak dopálil, že poručil, aby ji za živa upálili. Stará královna měla velikánskou radost. Už stála hranice připravena, už stála mladá královna na hranici, už se blížil kat, aby ji podpálil, ale v tom ozval se ve vzduchu veliký šustot a přiletělo sedm krkavců. Sedm krkavců – a s nimi tři děti. Tři chlapci a každý měl zlatou hvězdu na čele. Jak sedli krkavci na zem, proměnili se hned v lidi, protože vypršelo zrovna těch 7 let a vykládali, jak to všechno bylo. Král plakal radostí a prosil manželku na kolennách, aby mu odpustila. Královna mu řekla několik dobrých slov a král byl rád, že mu odpouští a ještě radši, že mluví. Potom jeli všichni do zámku, vyhnali starou babu pryč a měli se rádi. A jestli neumřeli, mají se rádi podnes.

O Zlatohlávkovi.

Byl jeden sedlák a měl syna Honzíčka. Když bylo chlapci něco přes deset let, umřela mu matka a sedlák se oženil po druhé. Ale ta nevlastní matka, nebyla již na chlapce tak hodná jako ta, co ležela pod drnem. Nedaleko krchova měl sedlák pole a na tom poli jetelinu. Když dozrála, tak ji sesekl a dal do kopek. Ale přes noc byla jetelina po celém poli rozházena. Šel tedy sedlák druhou noc hlídat, ale nadarmo. Usnul, a ráno byla jetelina rozházena zas. Třetí noc poslal Honzíka. Honzík se zahrabal do kopy a spal jako jezevec. O půlnoci ho probudil nějaký dupot a když se z kopy vyškral a po poli se rozhlížel, viděl, jak u poslední skoro kopy stojí koník a rozhazuje z ní jetelinu. Rozběhl se k němu jako vítr a hodil mu na krk provaz. Kůň se dal lehce chytit, ani se mu mnoho nebránil. Když s ním přijel domů, poznala hned macecha, protože uměla víc než chleba jíst, že to není jen obyčejný kůň a hleděla, jak by koně i s chlapcem se světa sprovodila. Jednou šel chlapec svému koníčkovi vsypat. Když mu vsypal a založil za žebřinu trochu sena, chtěl zase jít, ale kůň na něj zavolal. A povídá mu: „Milý Honzíčku, nic se na mě nekoukej, že mluví. Nejsem obyčejný kůň. Kdo jsem a co jsem, po tom se mne neptej, svaž si své věci, dej tatínkovi s Bohem a ujeď se mnou.“

(pokračování příště)

Z knihy: Řada pohádek a pověstí nasbíraných v Lišni u Brna na Moravě, MUDr. Frant. Elpl v Praze 1904.

KOTLANKA

Kulturní centrum Líšeň, Kotlanka,
Kotlanova 7

V měsíci listopadu KCL Kotlanka pořádá výtvarné kurzy, které se budou konat vždy v sobotu v dopoledních hodinách.

8. 11.

Malovaný podzim

– základní kurz akvarelu, kurz je určen pro dospělé, začátečníky a všechny ostatní zájemce o techniku akvarelu. Informace a přihlášky: dana_novakova@yahoo.com.

15. 11.

Mašličková metoda

– kurz, jak si málo známou technikou mašličkováním zhotovit dekorativní zvonečky, věnečky a baňky, které zpříjemní atmosféru vašeho domova. Materiál na kurz: mašličky 2,5 cm široké (přibližně 10 m) různé barvy nebo i vánoční motivy, špendlíky bez hlavičky. Zvonečky, baňky a věnečky zajištěny.

22. 11.

Vizovické pečivo

– přijďte se naučit tvarování tradičního vizovického pečiva. Těsto na kurz bude připraveno, kdo si bude chtít připravit vlastní těsto je potřeba jej připravit den předem a uchovat ho v lednici v utěrce nebo igelitovém sáčku. Recept: 25 dkg hladké mouky, 1 dl vody. Přineste si nůž, nůžky, semínka, váleček nebo sklenici, krabičku na vytvarované pečivo.

29. 11.

Malované kameny

– každý kámen je originál, a každý kámen nás inspiruje svým tvarem. Přijďte si vyzkoušet, co se dá z kamene vytvořit. Kamínky, které si budete chtít namalovat si přineste.

Ilustrační foto

Na sobotní výtvarné kurzy se můžete přihlásit v recepci KCL Kotlanka, Kotlanova 7, osobně nebo na tel.: 544 210 182, mobil: 731 507 91, kde bude informováni o konkrétním kurzu.

Přihlášky na jednotlivé kurzy se přijímají do čtvrtka následujícího před sobotním výtvarným kurzem.

KCL
KOTLANOVA 7, BRNO - LIŠEŇ
e-mail: kotlanka@kclisen.cz

KCL
DĚLNÁK
LIŠEŇ

KLAJDOVSKÁ 28
BRNO - LIŠEŇ
tel.: 544 210 136
mobil: 739 252 117, 731 507 915
e-mail: delnak@kclisen.cz
www.kclisen.cz

LISTOPAD 2008

SO + NE
10-16

8. - 9. Brněnská růže

13. ročník výstavy soutěžních květinových aranžmá. Pro tento ročník byla zvolena dekorace pro nevěstu, přízdoby jednoho květu a nádoba do interiéru aranžovaná sušenými a umělými rostlinami vstup volný

NEDELE
16.00

9. ČERVENÁ KARKULKA a O perníkové chaloupce

Pohádka pro děti Divadla Olgy Markové vstupné děti 20,- Kč dospělí 40,- Kč

ÚTERÝ
18.00

11. všechny tváře světa Livingstone

Darja Milošová: Aljaška cestopisná přednáška s videoprojekcí vstupné 60,- Kč

NEDELE
16.00

23. Srando a Legrando

Veselá pohádka pro děti divadla JaMY vstupné děti 20,- Kč dospělí 40,- Kč

STŘEDA
19.00

26. Jak se měnily názvy líšeňských ulic

Zahájení cyklu přednášek o historii Líšně - Dr. Flodrová vstup volný

SOBOTA
14.30

29. Oslavy 450. výročí povýšení Líšně na městečko

Odhalení pamětní desky Dr. Martina Kříže ve 14. 30 hod. Slavnostní odpoledne - začátek v 15.00 hod.

NEDELE
10.00

30. Oslavy 450. výročí povýšení Líšně na městečko

PRINC BAJAJA Pohádka pro děti divadla Koráb vstup volný Slavnostní odpoledne - vystoupení líšeňských souborů a ZUŠ, začátek v 15.00 hod. vstup volný

doprava

Dopravní spojení:
tramvaj č. 8 od Hlavního nádraží do zastávky Jírova
nebo bus č. 45,56,78 ze Staré Osady do zastávky Jírova
bus č. 58 ze Staré Osady do zastávky Štímačkova
Doba jízdy 15 minut + 5 minut chůze

PRONÁJMY SÁLU DĚLNÁKU
VOLEJTE: 739 252 117, 731 507 915

předprodej vstupenek:
DĚLNÁK Líšeň, Klajdovská 28
tel.: 544 210 136
KCL KOTLANKA, Kotlanova 7
tel.: 544 210 182

Volná místa v kurzu

Němčina pro dospělé

– kurzy probíhají v pátek od 17.00 do 18.30 hod.

Zahájení kurzu STOB (stop obezitě)

Zdravější a štíhlejší do Vánoc

Lektorka kurzů STOB (stop obezitě) Vás srdečně zve na seznamovací hodinu, kde se zájemci mohou přihlásit na vánoční kurzy a vstoupit do nového roku nejen o trochu štíhlejší, ale s dobrým pocitem, že změnili svůj životní styl a budou žít zdravěji.

Na Vaši účast se těší lektorka a poradkyně pro zdravou výživu ve středu 12. listopadu 2008 v 17.00 hod.

Info:

KC Líšeň, Kotlanka 544 210 182, 731 507 914, přihlášky do kurzu: holesovska@seznam.cz.

Podzimní maratonek

Přijďte si zacvičit na velkém gymnastickém míči nebo se protáhnout při powerjóze! Dne 1. listopadu 2008 se bude konat v KCL Kotlanka, Kotlanova 7, Podzimní maratonek. (z důvodu omezeného počtu účastníků doporučujeme koupit si vstupenku včas).

Informace:

Radka Kellnerová, tel.: 736 414 850, e-mail: aerobik@mapnet.cz.

KCL Kotlanka nabízí zájemcům pronájem prostor, kde můžete uspořádat školení, seminář, prezentační akci, přednášku, tematicky zaměřený kurz, oslavu narozenin, apod..

Tel.: 544 210 182, 731 117 114, e-mail: kovalova@kclisen.cz.

Privilegium pro Líšeň z roku 1558

Privilegium, které ve prospěch Líšně roku 1558 vydal Ferdinand I., se bohužel nedochovalo v originále. Doloženo je jen v podobě opisu v 18. století, který se nachází v rukopise Národního archivu v Praze (Salbuch č. 286). Opis je v salbuchu nepřesně nadepsán slovy: „Erb a jarmark městečku Leštnu blíž města Brna.“ Originál je ovšem nezvěstný relativně krátkou dobu. Ještě v době 2. světové války existoval, byl uložen v líšeňském muzeu. Když byla Líšeň k 1. lednu 1944 připojena k městu Brnu, byly obecní písemnosti postoupeny brněnskému městskému archivu. Výjimku tvořilo ovšem naše privilegium, které do archivu předáno nebylo. Následně listina zmizela neznamo kam, po osvození Brna se jí již nalezl nepodařilo.

Jak ztracené privilegium vypadalo? Nepochybně bylo psáno na pergamentu; privilegium patří do skupiny tzv. majestátů, jejichž psací látkou byl výlučně právě pergamen. Dolní část listiny byla přehnutá dopředu – tato část se označuje jako plika. Přivěšena na ní byla pečeť. Označení majestátů dostaly podobné listiny od současnůků poněkud nepřesně podle užívané pečeti, kterou ztotožňovali s královskou majestátní pečeti. Tento druh pečeti zobrazoval sedícího panovníka s odznaky jeho moci. Za habsburských panovníků se ovšem majestátní pečeť už neužívala, místo ní panovnická kancelář pečetila velkou pečeti, která byla erbovní. Panovník leckdy obcházel nejvyššího kancléře, který velkou pečeť spravoval, pak se i na majestátech, přes jejich důležitost, občas objevila menší pečeť, tzv. sekret. Český zemský sněm proto roku 1541 zakázal pečeti majestátů jinou než velkou pečeti, kterou měl ve správě nejvyšší kancléř Království českého. Přesto se i z pozdější doby, z období vlády Rudolfa II., dochovaly majestátní pečetené sekretem. Předpokládáme, že sněmovní nařízení bylo dodrženo a k listině byla zavěšena velká pečeť.

Každá listina se skládala ze stereotypního sledu formulí. Svoji specifickou textovou podobou měly majestátní. Intitulace, tedy úvod listiny s jménem a titulem jejího vydavatele, začíná náslovným „My“, následuje jméno Ferdinanda (uváděno vždy bez pořadového čísla). Tituly panovníka opisovač z 18. století vypustil, v opise nejsou, lze ale předpokládat, že byly uvedeny všechny v úplnosti, jak bylo u majestátů zvykem. V případě Ferdinanda I. se k roku 1558 jednalo o titul císaře římského národa německého, krále českého, uherského a chorvatského, arcivévody rakouského, markraběte moravského atd. Tituly bývaly odvozeny „z Boží milosti“ (tzv. devoční formule; ani ta v opise není). Je nutné zdůraznit, že privilegium Ferdinand I. vydal z pravomoci krále českého a markraběte moravského, nikoliv z moci císaře. Český král byl suverénem ve svém státě jako součásti Svaté říše římské; v 16. století navíc české království součástí říše nebylo! (K tomu lze doporučit příslušnou kapitolu souhrnného sepsání českých dějin 16. století od Petra Vorla, *Velké dějiny země Koruny české*, VII., Praha-Litomyšl 2005, s. 81n.) Následuje tzv. promulgace, která uvádí obsah listiny ve všeobecnou známost: „oznamujem tímto listem všem“. Za ní v listině nalezneme naraci a formulí petiční, které zdůvodňují, proč byla vydána a na čí přímluvu. Dozvídáme se, že vznikla na prosbu Jana Leskovce z Léskova na Cerekvici, za jeho služby prokázané panovníkovi. Leskovec žádal, aby „ves jeho Leštnu v kraji brněnském ležící za městečko vysaditi a vyzdvihnouti a přítom jim pečeť znovu milostivě dáti ráčili“.

Jádrum listiny je tzv. dispozice, která obsahuje formulaci vlastního právního počínu vydavatele: „K jehožto Jana Leskovce i týchž leštnských svrchu psaných pokorně prosbě nakloněni jsouce, s dobrým rozmyslem našim jistým mocí krále v Čechách a jakožto markrabě moravský nadepsanou ves Leštno za městečko vysazovati a obyvatelům v něm, nynějším i budoucím, pečeť, zejména štít všecken červený a v něm pres vinný dřevěný s podloženými hrozny zelenými se vidí, jakožto všecko to vtípem umění malířského lépe a dostatečně v prostředku listu tohoto vymalováno a barvami vysvětleno jest, milostivě znovu dávatí ráčíme.“ Zde nacházíme kořeny líšeňského znaku. Jak je v textu naznačeno, listina obsahovala kresbu uděleného znaku, jak bylo u erbovních privilegií běžné. Znak z originálu na přelomu 19. a 20. století obkreslil Karel Gödel do své netištěné německy psané práce o znacích moravských měst, městeček a vsí. Historik Jaroslav Dřímál, který s rukopisem Gödelovy práce pracoval, uvádí hnědý vinný lis s hřídelovou pákou skloněnou vpravo, v němž se lisovaly modré hrozny. Tato heraldická figura měla být v uvedené kresbě položena na červeném, v bocích vykrojeném renesančním štítě. Zkušeny heraldik Dřímál označil Gödelovy kresby za nespolehlivé, ovšem s ohledem na nezvěstnost originálu je v líšeňském případě bere na milost (*Znaky a pečeti jihomoravských měst a městeček*, Brno 1979, s. 43).

Dispozice pokračuje: „Chťice tomu, aby oni, purkmistr a konšelé téhož městečka Leštna nynější i budoucí, takovou pečeť ve všech potřebách obecných jako jiná městečka buď z práva neb z obyčeje užívati mohli a moc měli

a jmenovitě, že se v témž městečku Leštnu všelijací řemeslníci, totiž pekaři, řezníci, sladovníci, soukeníci, sukna kráječci, krejčí, zámečníci, kováři, ševci i jiní všelijací obchodníci osazovati a řemesla svá provozovati a jich užívati mají a mohú beze všech lidí všelijakých překážek.“ Znění textu naznačuje možnost následného rozvoje řemesel v Líšni, nově povýšené na městečko. Listiny obvykle obsahují sankci, která obsahuje příkaz, aby nikdo nejednal proti zlistiněnému právnímu pořízení. Jinak tomu není ani v našem privilegium Ferdinanda I.: „Protož příkazujem všem obyvatelům a poddaným našim ze všech stavů království českého a markrabství moravského nynějším i budoucím věrným milým, abyste již psané purgmistra a konšelý i také obyvatelé výše psaného městečka Leštna při svrchu psané milosti a obdarování našem té pečeti jměli, drželi a neporušitedlně nyní i v časech budoucích zachovali, žádných jim v tom překážek nečiníce ani komu

činiti dopustějíce pod uvarováním nemilosti naší císařské i budoucích kráľuov českých a markrabí moravských. Však proto chceme, aby toto znovu dání a obdarování naše bylo bez újmy jednomu každému na jeho spravedlivosti, tomu na vědomí...“ – dál text nepokračuje, píše 18. století jej neopsal. Následovat měla tzv. koroborace, která oznamovala přítomnost pečeti jako ověřovacího prostředku právního počínu; i ta v opise chybí. Konkrétně u českých majestátů její formulace zpravidla zdůrazňuje, že pečeť visí, často je označen druh pečeti (velká pečeť). Poslední částí listiny je datovací formule v podobě „Dán na Hradě našem pražském ve čtvrtek po svatém Ondřeji apoštolu Božím léta etc. LXIII“¹⁴. Zkráceno jen na desetiletí je v opise vrocení. Datovací formule majestátů navíc vždy uvádí i léta panování krále, zde není přítomna, též ji píše opis vypustil.

Majestátní vlastnoručně podepisoval panovník. Jeho podpis býval umístěn vlevo pod textem, bez titulů. Pod podpisem krále byl umístěn podpis nejvyššího kancléře. Jeho podpis obsahoval jméno a na dalším řádku, který byl schován pod plikou (tedy pod oním záhybem pergamentu v dolní části listiny), jeho titulaturu. Kancléřův podpis byl vždy latinský, podobně podpis místokancléře, který býval celý schován pod plikou, umístěn byl ovšem na pravé straně. Na plíce se nacházel podpis sekretáře. Protože česká královská kancelář sídlila v Praze, bylo potřeba vyhotovenou listinu odeslat do místa pobytu panovníckého dvora, kde byla králem podepsána. Následně ji v Praze nejvyšší kancléř opatřil pečeti a podepsal. V letech 1554–1565 byl nejvyšším kancléřem Jáchym z Hradce, tento zemský úředník začal pobývat převážně u dvora, což celou situaci zjednodušovalo. Navíc v roce 1558 byl Ferdinand I. fyzicky přítomen v Praze. O podpisech se ovšem pochopitelně v opise našeho privilegia v pražském rukopise žádná zmínka neděje, výše uvedené je předpoklad formulovaný na základě běžných kancelářských zvyklostí u daného druhu písemnosti.

Pavel Krafl (autor je vědecký pracovník)

Sport

Turnaj ve stolním tenisu neregistrovaných

TJ Sokol Líšeň ve spolupráci se Sportovní komisí MČ Brno-Líšeň pořádá turnaj ve stolním tenisu. Zúčastnit se mohou neregistrovaní hráči i hráčky všech věkových kategorií.

- Datum:** sobota 22. 11. 2008, prezentace 8.00–8.30 hod., začátek 8.30 hod.
Místo: malý sál sokolovny, Belcrediho 27, Brno-Líšeň.
Systém: určí na místě pořadatel podle počtu přihlášených.
Čeny: první tři v každé kategorii obdrží věcné ceny.
Občerstvení: pro hráče zajištěno.

Hraje se podle pravidel stolního tenisu, je nutná sportovní obuv, která nemá černou podrážku. Rakety je možno zapůjčit na místě.

Na sportovní dopoledne zvou pořadatelé.